

На основу чланка VI. 4. а) Устава Федерације Босне и Херцеговине («Службене новине Федерације БиХ», број: 1/1994, 13/1997, 16/2002, 22/2002, 52/2002, 60/2002, 18/2003, 63/2003, 9/2004, 20/2004, 33/2004, 71/05, 72/05, 88/08, 79/2022, 80/2022 и 31/2023), члана 57. Устава Херцегбосанске жупаније («Народне новине ХБЖ», број: 3/1996,9/2000, 9/2004 и 10/2005), члана 13. став 2. алинеја 1. и члана 58. Закона о принципима локалне самоуправе у Федерацији Босне и Херцеговине («Службене новине Федерације Босне и Херцеговине», број: 49/06 и 51/09) и члана 63. Статута Општине Гламоч – пречишћени текст («Народне новине Општине Гламоч», број: 1/15), Општинско вијеће Гламоч на ____ сједници одржаној _____ 2024. године, донијело је

СТАТУТ ОПШТИНЕ ГЛАМОЧ

I. ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим Статутом Општине Гламоч (у даљњем тексту: Статут) уређују се:

1. Општа питања
2. статусна обиљежја Општине,
3. остваривање и заштита људских права и темељних слобода,
4. самоуправни дјелокруг Општине,
5. општински органи власти,
6. прописи и други акти,
7. међусобни односи органа власти,
8. мјесна самоуправа,
9. финансирање и имовина,
10. јавност рада и информисање,
11. директно учествовање грађана у одлучивању о локалној самоуправи,
12. други облици учествовања грађана у одлучивању и изјашњавању о питањима из самоуправног дјелокруга Општине
13. јавне службе,
14. судбена власт,
15. сарадња са другим јединицама локалне самоуправе,
16. управни надзор,
17. поступак доношења и промјене Статута,
18. прелазне и завршне одредбе, као и друга питања важна за организацију и рад Општине Гламоч.

Члан 2.

- (1) Општина Гламоч (у даљњем тексту: Општина) је јединица локалне самоуправе, која је на основу испуњавања посебних критерија, успостављена Законом.

II. СТАТУСНА ОБИЉЕЖЈА ОПШТИНЕ

Члан 3.

- (1) Службени назив Општине је: Опћина /Општина Гламоч.
- (2) Сједиште Општине је у Гламочу, Улица Душана Ћубића
- (3) Општина има својство правног лица, са правима и обавезама утврђеним Уставом, законом и овим Статутом.

Члан 4.

Подручје Општине је дио државног територија Босне и Херцеговине (у даљњем тексту: БиХ), Федерације Босне и Херцеговине (у даљњем тексту: Федерација), а у саставу је Кантона 10 (у даљњем тексту: Кантон).

Члан 5.

- (1) Подручје, назив и сједиште Општине, те насељена мјеста и њихов назив уређује се посебним законом.
- (2) Граница Општине утврђена је Мировним споразумом за Босну и Херцеговину потписаним у Паризу, 14. децембра 1995. године, Уставом Кантона 10 и Законом.
- (3) Границе општине уцртане су у катастарском оперативном плану, који се налази и чува у Општини.

Члан 6.

- (1) Општина има грб, заставу и печат као своја обиљежја, а може имати и друга обиљежја која својом одлуком утврди Општинско вијеће.

Члан 7.

- (2) Изглед и опис грба и заставе и других обиљежја, те њихову израду утврђује Општинско вијеће својом одлуком.
- (3) Садржај, опис, начин употребе, давање одобрења за употребу, вођење евиденције и друга питања од значаја за грб, заставу, печат и друга обиљежја Општине утврђују се одлуком Општинског вијећа.
- (4) Обиљежја Општине Гламоч требају симболизовати једнакоправност народа, културе, историје и традиције народа који чине становништво Општине у складу са Уставом и Законом.
- (5) Одлуком Општинског вијећа утврђују се услови и поступак за давање одобрења физичким и правним лицима за употребу службеног назива и обиљежја Општине Гламоч.

Члан 8.

Печат је округлог облика, чија се величина, садржај и начин употребе уређује посебном одлуком Општинског вијећа.

Члан 9.

- (1) Општина Гламоч има Дан Општине.
- (2) Дан Општине одређује се посебном одлуком Општинског вијећа, поштујући начело не дискриминације по националном, вјерском, културном и историјском основу.
- (3) Дан Општине је нерадни дан.
- (4) Даном Општине не може бити проглашен датум из периода 1991. – 1995. године.
- (5) Начин обиљежавања Дана Општине уређује се одлуком Општинског вијећа.
- (6) Поводом дана Општине за изнимна дјела, допринос развоју и подизању угледа и имена Општине, из свих подручја дјелатности, заслужним појединцима и правним особама могу се додијелити јавна признања.
- (7) Врсту, изглед и назив јавних признања као и поступак додјеле регулише се посебном одлуком Општинског вијећа.

Члан 10.

- (1) Општинско вијеће може прогласити почасним грађанином Општине Гламоч лица која су се истакла личним заслугама за Општину.
- (2) Почасном грађанину додјељује се посебна повеља Општине.

Члан 11.

- (1) Службени језици у Општини су: српски, босански и хрватски језик.
- (2) Службена писма су латиница и ћирилица.
- (3) Остали језици могу се користити као средства комуникације.

III. ОСТВАРИВАЊЕ И ЗАШТИТА ЉУДСКИХ ПРАВА И ОСНОВНИХ СЛОБОДА И САРАДЊА СА ОМБУДСМАНОМ

Члан 12.

(1) У обављању послова из своје надлежности Општина ће поштовати основна права и слободе сваког свога грађанина и конститутивних народа: Бошњака, Хрвата и Срба заједно са осталим, те ће обезбједити, у највећој могућој мјери, њихову заступљеност у складу са чланом ИХ 11. а. Устава Федерације Босне и Херцеговине.

(2) Општина ће стварати услове да грађани с подручја Општине у цјелини и на демократски начин остварују сва права и слободе утврђене одредбама члана 2. Устава ХБЖ, чланка ИИ. А 1. до 7. Устава Федерације Босне и Херцеговине и међународним инструментима садржаним у Анексу Устава Федерације Босне и Херцеговине, о чему ће бринути сва општинска тијела, свако у оквиру своје надлежности.

(3) У том циљу Општина ће обезбједити једнака права и залагати се за једнаке животне услове свих својих грађана, уважавајући национални, вјерски и културни идентитет и подстицати ће њихов мирољубиви суживот.

Члан 13.

(1) Сви општински органи и установе обавезни су на захтјев омбудсмана и њихових замјеника омогућити испитивање дјелатности од било којег тијела Општине, као и било које друге установе или особе које су негирале људско достојанство, права и слободе, укључујући провођење етничког прогона или одржавања његових посљедица, дати посебне информације, документе и списе, омогућити увид у све службене документе, укључујући и тајне, као и управне списе и омогућити сарадњу сваке особе, укључујући и било којег службеника, посебно у прибављању потребних информација, докумената и списа и тиме омогућити остваривање функције омбудсмана у заштити људских права и темељних слобода на подручју општине.

(2) Општински органи и установе обавезни су омогућити омбудсману присуство управним поступцима као и приступ свим службеним мјестима.

Члан 14.

Сви надлежни општински органи и установе, обавезни су у оквиру својих права и дужности сарађивати са свим међународним проматрачким тијелима за људска права основана за Босну и Херцеговину и Федерацију, као и са надзорним тијелима основаним инструментима наведеним у Анексу Устава Федерације.

Члан 15.

Општински начелник је одговоран за сарадњу и омогућавање рада омбудсмана и међународних надзорних тијела у Општини, а посебно сарадњу општинских служби за управу и институција које имају јавне овласти на начин предвиђен овим Статутом.

IV. САМОУПРАВНИ ДЈЕЛОКРУГ ОПШТИНЕ

Члан 16.

(1) Општина има властите надлежности установљене Уставом, законом и овим Статутом и има право бавити се свим питањима од локалног значаја која нису искључена из њезине надлежности, нити додијељена у надлежност неке друге власти на основу Устава и закона.

(2) Општина је самостална у одлучивању о питањима из властите надлежности, које не могу бити ограничене или ускраћене од федералних или кантоналних власти, осим у случајевима и у оквирима утврђеним Уставом и законом.

Члан 17.

(1) У оквиру самоуправног дјелокруга, Општина обавља нарочито сљедеће послове локалне самоуправе:

- a) обезбјеђивање и заштиту људских права и основних слобода,
- b) доношење буџета Општине,
- c) доношење програма и планова развоја Општине и стварање услова за привредни развој и запошљавање,
- d) утврђивање и провођење политике уређења простора и заштите човјекове околине,
- e) доношење просторних, урбанистичких и проведбених планова, укључујући зонирање,
- f) утврђивање и провођење стамбене политике и доношење програма стамбене и друге градње,
- g) утврђивање политике кориштења и утврђивање висине накнада за кориштење јавних добара,
- h) утврђивање и вођење политике располагања, кориштења и управљања грађевинским земљиштем,
- i) утврђивање политике управљања и располагања имовином Општине,
- j) утврђивање политике управљања природним ресурсима Општине и расподјеле средстава остварених на основу њихова кориштења,
- k) управљање, финансирање и унапређење дјелатности и објеката локалне комуналне инфраструктуре:
 1. водоопскрба, одвођење и прерада отпадних вода,
 2. прикупљање и одлагање чврстог отпада,
 3. одржавање јавне чистоће,
 4. одржавање локалних гробља,
 5. локални путеви и мостови,
 6. улична расвјета,
 7. јавна паркиралишта,
 8. паркови,
- l) организовање и унапређење локалног јавног пријезова,
- m) утврђивање политике предшколскога образовања, унапређење мреже установа, те управљање и финансирање јавних установа предшколскога образовања,
- n) оснивање, управљање, финансирање и унапређење установа основнога образовања,
- o) оснивање, управљање, унапређење и финансирање установа и изградња објеката за задовољавање потреба становништва у области културе и спорта,
- p) оцјењивање рада установа и квалитета услуга у дјелатности здравства, социјалне заштите, образовања, културе и спорта, те обезбјеђивање финансијских средстава за унапређење њихова рада и квалитета услуга у складу са потребама становништва и могућностима Општине,
- q) анализа стања јавнога реда и мира, безбједности људи и имовине, те предлагање мјера према мјеродавним тијелима за ова питања,
- r) организовање, провођење и одговорност за мјере заштите и спашавања људи и материјалних добара од елементарних несрећа и природних катастрофа,
- s) успостављање и вршење инспекцијскога надзора над извршавањем прописа из властите надлежности Општине,
- t) доношење прописа о порезима, накнадама, доприносима и таксама из надлежности Општине,
- u) расписивање референдума за подручје Општине,
- v) расписивање јавнога зајма и одлучивање о задужењу Општине,
- w) предузимање мјера за обезбјеђивање хигијене и здравља,
- x) обезбјеђивање услова рада локалних радио и ТВ станица у складу са законом,
- y) обезбјеђивање и вођење евиденције о личним стањима грађана и пописима бирача,
- z) обављање послова из области премјера и катастра земљишта и евиденција о некретнинама,
- aa) организовање дјелотворне локалне управе прилагођене локалним потребама, те обављање управних послова из своје надлежности,
- bb) успостављање организације мјесне самоуправе,
- cc) доношење програма мјера ради постизања једнакости сполова, те обезбјеђивање вођења статистичких података и информација разврстаних по полу,
- dd) брига о заштити животиња.
- ee) заштиту о унапређење околиша и

- ff) заштиту потрошача
- (2) Општина се бави и другим пословима од локалног значаја који нису искључени из њезине надлежности, нити додијељени у надлежности неког другог нивоа власти, а тичу се:
- a) подстицања примјене дјелотворних мјера ради заштите животног стандарда и збрињавања социјално угрожених особа,
 - b) бриге о потребама и интересима пензионера и особа старије животне доби,
 - c) његовања традиционалних вриједности, њихова унапређења, а међу њима нарочито оних везаних уз културно наслијеђе простора Општине,
 - d) предузимања мјера за очување природне баштине, те историјског, културног и градитељског наслијеђа.
 - e) Општина у оквиру прописаних услова учествује у активностима удружења грађана, те обавља и друге послове што су од интереса за грађане Општине и њезин привредни, друштвени културни и социјални напредак.
- (3) Општина може обављање појединих послова из самоуправног дјелокруга, у складу са законом, повјерити установама, предузећима и другим правним особама основаним ради обављања јавних служби, о чему одлуку доноси Општинско вијеће.

Члан 18.

(1) Општина је самостална у одлучивању у пословима из свога самоуправног дјелокруга у складу са Уставом, те федералним и кантоналним законима и лично је одговорна за обављање тих послова.

(2) Општина обавља и послове из дјелокруга образовања, културе, туризма, локалног пословања и каритативне дјелатности те радија и телевизије, ако овласти у том дјелокругу Кантон пренесе на Општину, у складу са Амандманом ХВ. став 2. Устава Федерације.

(3) Општина обавља и друге послове које Кантон својим законом пренесе у надлежност Општине, као и послове које федерална власт законом у складу са Уставом Федерације, пренесе у надлежност Општине.

(4) Преношење послова подразумијева и преношење средстава за обављање тих послова.

V. ОРГАНИ ВЛАСТИ ОПШТИНЕ

Члан 19.

Општинска органи власти су:

1. Општинско вијеће и
2. Општински начелник

Члан 20.

(1) Овласти и обавезе што произилазе из самоуправног дјелокруга Општине подијељене су између представничког тијела Општинског вијећа и извршног тијела Општинског начелника.

(2) Ако законом или другим прописом није јасно одређено који је орган надлежан за обављање послова из самоуправног дјелокруга Општине, сви послови и задаће што се односе на уређивање односа из самоуправног дјелокруга Општине (нормативне нарави) у надлежности су Општинског вијећа, а сви извршни послови и задаће у надлежности су Општинског начелника.

(3) Ако се ради о извршним пословима, а није одређена надлежност за њихово обављање, надлежна је служба коју овласти Општински начелник.

1. Општинско вијеће

Члан 21.

(1) Општинско вијеће Гламоч (у даљњем тексту: Општинско вијеће) је представничко тијело грађана Општине и тијело локалне самоуправе изабрано на основу општег бирачког права на изборима тајним гласањем на начин одређен законом.

(2) Општинско вијеће доноси опште и друге акте у оквиру самоуправнога дјелокруга Општине те обавља друге послове у складу са Уставом, законом и овим Статутом.

(3) Општинско вијеће обавља послове из своје надлежности самостално, на основу и у оквиру Устава Федерације, Устава Кантона, закона и овог Статута.

(4) Општинско вијеће се конституира избором предсједника Општинског вијећа на првој сједници на којој је присутна двотрећинска већина од укупног броја општинских вијећника.

Члан 22.

Општинско вијеће има 15 вијећника.

Члан 23.

(1) Општинско вијеће у оквиру своје надлежности:

- a) припрема и двотрећинском већином гласова усваја Статут Општине;
- b) доноси буџет Општине, годишњи извјештај о извршењу буџета као и одлуку о привременом финансирању у складу са законом;
- c) доноси развојне, просторне и урбанистичке планове и програме, те provedbene planove укључујући зонирање;
- d) доноси прописе о порезима, таксама накнадама и доприносима Општине у складу са законом;
- e) доноси одлуке о управљању и располагању имовином Општине;
- f) доноси одлуке о задуживању Општине, о расписивању јавнога зајма и давању јамства у складу са законом;
- g) доноси програме уређења градскога грађевинског земљишта;
- h) доноси план кориштења јавних површина;
- i) доноси одлуке о организацији мјесне самоуправе, називима улица, тргова и дијелова насељених мјеста;
- j) доноси одлуке о удруживању Општине у савезе и друге облике организовања, те о трајном успостављању пријатељске и друге сарадње с локалним и регионалним заједницама других држава;
- k) доноси одлуке о проглашењу празника Општине;
- l) доноси одлуке о признањима и наградама Општине;
- m) бира и разрјешава предсједника и два замјеника предсједника Општинског вијећа;
- n) доноси одлуке о расписивању референдума;
- o) утврђује Општинску политику у оквиру надлежности Општине и прати њезино остваривање;
- p) оснива радна тијела Општинског вијећа те бира и разрјешава њихове чланове;
- q) именује, бира и разрјешава друге особе одређене законом, Статутом и одлукама, те даје сагласност на именовања, избор и разрјешења када је то прописано;
- r) оснива предузећа и установе и друге правне особе за обављање комуналних, друштвених, привредних и других дјелатности од интереса за Општину;
- s) доноси или даје сагласности на акте јавних предузећа и установа које оснива у складу са законом;
- t) оцјењује рад установа и квалитету услуга у дјелатности здравства, социјалне заштите, образовања, културе и спорта, најмање једном годишње, те обезбјеђује финансијска средства за унапређење њихова рада и квалитете услуга у складу са потребама становништва и могућностима Општине;
- u) разматра годишње извјештаје о провођењу општинске политике и активностима Општинског начелника;
- v) покреће и разматра иницијативу за покретање поступка опозива Општинског начелника и доноси одлуке о покретању поступка опозива Општинскога начелника у складу са законом;
- w) анализира стање јавнога реда и мира, безбједност људи и имовине најмање једном годишње, те предлаже мјере према мјеродавним тијелима;
- x) утврђује смјернице за вођење кадровске политике у складу са законом;
- y) доноси пословник о своме раду;

z) утврђује платне разреде и коефицијенте за обрачун плата:

1. Општинскога начелника,
 2. предсједника Општинскога вијећа,
 3. савјетнике Општинског начелника,
 4. општинском правобраниоцу и замјенику,
 5. државних службеника и намјештенике у јединственом општинском органу управе,
- aa) доноси одлуке и друге опште акте којима уређује питања из самоуправног дјелокруга Општине,
- bb) анализира стање јавног реда и мира, безбједност људи и имовине најмање једанпут годишње, те предлаже мјере према надлежним органима;
- (2) Обавља и друге послове утврђене законом и Статутом.
- (3) Чланови Вијећа одговарају за уставност и законитост аката које Општинско вијеће доноси у оквиру својих надлежности.

Члан 24.

Општински вијећник (у даљњем тексту: вијећник) је представник грађана у Општинском вијећу, изабран непосредним и тајним гласањем, са мандатом, правима и обавезама прописаним Уставом, законом и овим Статутом.

Члан 25.

(1) Вијећници врше своје дужности према своме слободном увјерењу, а на добробит свих грађана Општине.

(2) Вијећници се у јавноме животу требају понашати у складу са Етичким кодексом понашања изабраних званичника којег доноси Општинско вијеће.

(3) Вијећници одговарају за уставност и законитост аката које доноси Општинско вијеће у оквиру своје надлежности.

Члан 26.

(1) Мандат вијећника изабраних на редовним изборима траје четири године и тече од дана објављивања резултата избора у Службеном гласнику Босне и Херцеговине.

(2) Мандат припада изабраном носитељу мандата, а не политичкој странци, коалицији или листи независних кандидата која га је предложила на листи кандидата. Мандат не може престати осим у законом предвиђеним случајевима.

(3) Уколико изабрани носиоц мандата, у току трајања мандата, иступи из политичке странке, коалиције или листе независних кандидата која је учествовала на изборима и на чијој је кандидатској листи био изабрани носиоц мандата, постаје самостални вијећник.

(4) Општински вијећници изабрани у складу са Изборним законом БиХ не могу се опозвати, а права и дужности почињу им даном конституисања Општинског вијећа.

(5) Мандат вијећника престаје прије истека времена на које је изабран, само у случајевима утврђеним Изборним законом БиХ.

(6) Вијећници у Општинском вијећу дужни су поднијети оставку на сваку од неспојивих дужности при преузимању дужности у складу са одредбама Изборног закона БиХ и Закона о сукобу интереса у институцијама власти БиХ.

Члан 27.

(1) Општински вијећници своју дужност не обављају професионално.

(2) Општински вијећници за свој рад у Општинском вијећу имају право на накнаду, у складу са одлуком Општинског вијећа.

Члан 28.

(1) У вршењу своје дужности вијећник има право и дужност, нарочито:

- a) предлагати и учествовати у доношењу одлука из надлежности Општинског вијећа и доприносити креирању и провођењу општинске политике кроз извршавање закона, других прописа и општих аката,

- b) очитовати се о свим питањима која су на дневном реду сједнице Општинског вијећа,
 - c) покретати расправе и давати иницијативе за разматрање и рјешавање питања из надлежности Општинског вијећа,
 - d) бити бирани у радна тијела Општинског вијећа,
 - e) постављати вијећничка питања Општинском начелнику, општинским службама за управу, јавним установама и предузећима чији је оснивач Општина или обављају послове од јавног интереса, а имају сједиште у општини, из области за које су основани,
 - f) тражити и добивати податке од општинских органа управе и других општинских правних субјеката, те користити се њиховим стручним и техничким услугама потребним за обављање послова општинског вијећника;
 - g) кроз покретање расправа и иницијатива бринути се о остваривању потреба грађана, мјесних заједница и Општине;
- (2) Остала права и дужности општинских вијећника утврђују се Пословником о раду Општинског вијећа.

Члан 29.

- (1) Рад Општинског вијећа је јаван.
- (2) Сједници Општинског вијећа могу присуствовати грађани на начин и под условима прописаним Пословником о раду у складу са законом.
- (3) Изнимно, Општинско вијеће може одлучити да одређена питања разматра без присуства јавности.
- (4) У случајевима затварања сједнице Општинског вијећа за јавност Општинско вијеће је дужно о томе обавијестити јавност уз образложење.

Члан 30.

- (1) Општинско вијеће доноси одлуке већином гласова укупног броја вијећника, на начин који је регулисан Пословником о раду, осим у случајевима прописаним овим Статутом.
- (2) Статут Општине, одлуку о вишегодишњем задуживању Општине, сагласност за промјене граница Општине и одлуку о преношењу послова из самоуправног дјелокруга Општине, Општинско вијеће доноси двотрећинском већином гласова укупног броја вијећника.

Члан 31.

- (1) Јавност се обезбјеђује на начин да се све сједнице Општинског вијећа тонски снимају и по могућности да се чине доступним јавности путем одговарајућих онлине платформи.
- (2) Свака сједница Општинског вијећа се најављује на интернет страници Општине на којој се обавезно поставља: мјесто и вријеме одржавања сједнице као и дневни ред са припадајућим материјалима за сједницу, као и записницима након завршених сједница.
- (3) Ради што потпунијег и тачнијег информирања јавности о резултатима рада Општинског вијећа и радних тијела, може се дати службено саопштење за новине и за друга средства информисања, о чему одлучује предсједник Општинског вијећа.
- (4) То су по правилу питања која се тичу безбједности, а која би могла довести до узнемиравања шире друштвене заједнице о чему Општинско вијеће доноси одлуку двотрећинском већином у случајевима прописаним овим Статутом.

Члан 32.

- (1) Прва сједница Општинског вијећа у новоме сазиву, одржаће се најкасније тридесет дана након што Централна изборна комисија овјери и објави изборне резултате.
- (2) Прву сједницу новоизабраног Општинског вијећа сазива предсједник из претходног сазива, односно замјеник предсједника уколико је предсједник спријечен и њом предсједава до избора новог предсједника.
- (3) У случају спријечености предсједника и замјеника предсједника Општинског вијећа претходног сазива, сједницу ће сазвати и њом предсједавати најстарији вијећник новог сазива.
- (4) Уколико се сједница не сазове на начин прописан у ставу 2. и 3. овога члана, сједницу ће сазвати вијећник новог сазива, којег је писмено овластила већина новоизабраних вијећника.

- (5) Општинско вијеће је конституирано на дан када се састало на прво засједање.
- (6) Кворум за конституирајућу сједницу чине двотрећинска већина изабраних вијећника Општинског вијећа.

Члан 33.

- (1) Избор председника Општинског вијећа и два замјеника председника Вијећа врши се јавним гласањем, а може и тајним гласањем уколико то одлучи Општинско вијеће.
- (2) Приликом предлагања избора председника и замјеника председника Општинског вијећа осигураће се у највећој могућој мјери равноправна заступљеност конститутивних народа и осталих, те равноправност сполова.
- (3) Председник Општинског вијећа представља Општинско вијеће и руководи његовим радом у оквиру права и дужности Општинског вијећа.
- (4) Замјеник председника Општинског вијећа замјењује председника при његовој спријечености и одсутности или када му председник повјери послове из свог дјелокруга.

Члан 34.

Председник Општинског вијећа и Општински начелник не могу бити из реда истог конститутивног народа.

Члан 35.

- (1) Председник Општинског вијећа своју дужност обавља професионално или не професионално.
- (2) Изабрани председник Општинског вијећа изјавом одлучује, да ли ће дужност обављати професионално или не професионално.
- (3) Материјална и друга статусна права председника Општинског вијећа одређују се посебном одлуком Општинског вијећа.

Члан 36.

- (1) Избор председника и два замјеника председника Општинског вијећа обавља се на основу листе кандидата на којој су један или више кандидата за председника или замјенике председника.
- (2) Председник и замјеници председника бирају се из реда три конститутивна народа.
- (3) Листу кандидата из става 1. овог члана предлаже Комисија за избор и именовање, након претходних консултација с политичким странкама и коалицијама које су заступљене у Општинском вијећу.
- (4) Сваки вијећник или скупина вијећника може предложити кандидата за председника и замјеника председника Општинског вијећа.
- (5) Ако је за председника и замјеника председника Општинског вијећа предложено онолико кандидата колико се бира, кандидат је изабран ако је добио већину гласова укупног броја изабраних вијећника.
- (6) Ако кандидат за председника и замјеника председника Општинског вијећа не добије већину из претходног става, понавља се гласање, а ако и у поновном гласању кандидат не добије потребну већину, понавља се цијели поступак за утврђивање приједлога кандидата.
- (7) Ако је за председника и замјеника председника Општинског вијећа предложено више кандидата, изабран је онај кандидат који је добио већину гласова укупног броја изабраних вијећника.
- (8) Ако ни један од предложених кандидата за председника и замјеника председника Општинског вијећа не добије већину гласова укупног броја изабраних вијећника, у идућем гласању глас се за двојицу кандидата који су добили највећи број гласова.
- (9) Ако ни у поновљеном гласању ни један кандидат не добије потребну већину гласова, понавља се цијели изборни поступак.
- (10) Ако ни у највише два поновна гласања ни један од кандидата не добије већину гласова укупног броја изабраних вијећника, избор председника и замјеника председника обавља се на идућој сједници.
- (11) Председник и замјеници председника Општинског вијећа могу поднијети оставку.

(12) Предсједник и замјеници Општинског вијећа могу бити разријешени прије истека мандата, одлуком Општинског вијећа, у складу са законом, Статутом и Пословником Општинског вијећа.

Члан 37.

- (1) Предсједник Општинског вијећа:
 - a) представља и заступа Општинско вијеће и руководи његовим радом,
 - b) учествује у припремама сједница, сазива и предсједава сједницама Општинског вијећа,
 - c) потиче разматрање питања из дјелокруга Општинског вијећа,
 - d) брине се о остваривању Плана и програма рада Општинског вијећа и о томе подноси извјештај,
 - e) брине се о примјени Пословника о раду Општинског вијећа,
 - f) обезбјеђује поштивање начела и одредби овог Статута,
 - g) брине се о остваривању начела јавности рада Општинског вијећа и његових радних тијела,
 - h) брине се о остваривању права и дужности општинских вијећника у вези вршења њихове функције из дјелокруга Општинског вијећа,
 - i) брине се о односима и сарадњи Општинског вијећа са тијелима извршне власти те прати реализацију одлука Општинског вијећа,
 - j) ради на остваривању сарадње с општинским вијећима других општина, те другим органима и организацијама,
 - k) потписује акте које доноси Општинско вијеће,
 - l) води сједнице у складу са принципима најбољих пракси демократског парламентаризма и одредби Статута и Пословника о раду Општинског вијећа,
 - m) даје упуте секретару Општинског вијећа у вези извршавања послова и задаћа,
 - n) врши и друге послове утврђене законом, овим Статутом и Пословником о раду Општинског вијећа.
- (2) Предсједника Општинског вијећа у одсутности замјењује један од замјеника предсједника.

Члан 38.

- (1) Општинско вијеће може имати Стручну службу и секретара.
- (2) Одлуку из претходног ставка доноси Општинско вијеће.
- (3) Ако Вијеће нема секретара и стручну службу, послове из њихове надлежности обављаће државни службеник задужен за послове Вијећа.
- (4) Секретар Општинског вијећа, односно државни службеник за послове Вијећа поставља се у складу са Законом о државној служби.
- (5) Секретар Општинског вијећа, односно државни службеник за послове Вијећа задужен за Општинско вијеће помаже предсједнику Општинског вијећа у припреми и организовању сједница Општинског вијећа, стара се о правно техничкој обради аката усвојених на сједници Општинског вијећа, стара се о благовременом објављивању прописа и других аката које је донијело Општинско вијеће, врши и друге послове утврђене законом, овим Статутом и пословником Општинског вијећа и другим прописима.

Члан 39.

- (1) Општинско вијеће оснива стална и повремена радна тијела.
- (2) Стална радна тијела Општинског вијећа разматрају нацрте и приједлоге одлука и других аката, те друга питања која су на дневном реду Општинског вијећа и о којима дају мишљења и приједлоге.
- (3) Састав, број чланова, дјелокруг рада радних тијела из става 1. овога члана утврђује се Пословником о раду Општинског вијећа.
- (4) Приликом именовања чланова сталних и повремених радних тијела Општинско вијеће ће водити рачуна да састав тијела осигура једнакоправну заступљеност полова у складу са законом.

Члан 40.

(1) У Општинском вијећу могу се оснивати клубови вијећника политичких странака и коалиција заступљених у Општинском вијећу и клубови независних вијећника, као облик њиховог дјеловања у Општинском вијећу, посебно у припремама и утврђивању приједлога дневног реда сједница и у расправљању приликом доношења аката и дјелотворнијег рада Општинскога вијећа и унапређења међустраничке и парламентарне сарадње.

(2) Клубови вијећника оснивају се као механизам за дјелотворнији рад Општинског вијећа и унапређења међустраничке сарадње;

(3) Оснивање, задаће и начин рада клубова вијећника детаљније се уређују Пословником о раду Општинског вијећа.

Члан 41.

(1) Ради унапређења дјелотворности и усклађивања рада, Општинско вијеће може основати Колегијум Општинског вијећа.

(2) Састав Колегијум, дјелокруг послова и начин рада уређују се Пословником о раду Општинског вијећа.

2. Општински начелник

Члан 42.

(1) Носитељ извршне власти у оквиру права и дужности Општине је Општински начелник, који представља и заступа Општину у складу с Уставом, законом, Статутом и другим прописима.

Члан 43.

(1) Општински начелник се бира непосредно на начин и по поступку утврђеним законом.

(2) Општински начелник обавља дужност за вријеме мандата на који је изабран.

(3) Када буде изабран, Општински начелник мора поднијети оставку на сваку од неспојивих функција прије преузимања мандата у складу са законом.

(4) Општински начелник може поднијети оставку.

(5) Општински начелник може бити опозван.

Члан 44.

Општинском начелнику престаје мандат и прије истека времена на које је изабран, а у складу са Изборним законом Босне и Херцеговине.

а) даном подношења оставке,

б) ако је опозван у складу са законом,

с) даном смрти,

д) даном правоснажности судске пресуде којом је осуђен на казну затвора у трајању шест мјесеци или дуже,

е) даном правоснажности судске одлуке којом је лишен пословне способности,

ф) даном када је изабран или именован на функцију чије је именовање неспојиво с функцијом изабраног члана одређеног органа као што је предвиђено законом,

г) ако одјави пребивалиште са подручја општине Гламоч,

х) ако из разлога утврђених законом изгуби право да буде биран.

Члан 45.

(1) Општински начелник може бити опозван.

(2) Иницијатива с образложењем за покретање поступка опозива Општинског начелника може бити покренута од Општинског вијећа путем 1/3 вијећника Општинског вијећа или 10 % регистрованих бирача на подручју општине.

(3) Општинско вијеће је дужно све иницијативе за покретање опозива Општинског начелника из претходног става овога члана ставити на дневни ред наредне сједнице

Општинскога вијећа, а најкасније у року од 30 дана од дана доставе приједлога предсједнику Општинског вијећа.

(4) Одлука о покретању опозива Општинског начелника доноси се већином гласова од укупног броја вијећника у Општинском вијећу.

(5) Након изгласавања опозива нови избори за Општинског начелника расписују се у року од 60 дана.

(6) Општинско вијеће ће именовати комисију за провођење поступка опозива и провођење нових избора за Општинског начелника.

(7) Мандат Општинског начелника престаје уколико натполовична већина грађана, који су гласали, донесе одлуку о опозиву Општинског начелника.

(8) Одлука грађана је обвезујућа за Општинско вијеће и Општинског начелника.

Члан 46.

(1) Општинског начелника за вријеме привремене одсутности или спријечености замјењује званичник или запосленик општинског тијела управе којег он овласти.

(2) Дужност Општинског начелника у случају престанка мандата у смислу члана 5. Закона о избору, престанку мандата, опозиву и замјени начелника општина у Федерацији Босне и Херцеговине и у случају опозива у смислу члана 6. истог Закона, до поновног избора начелника врши лице изабрано од Општинског вијећа, натполовичном већином гласова од укупног броја вијећника Општинског вијећа.

Члан 47.

Општински начелник као носиоц извршних послова у оквиру самоуправног дјелоokrуга Општине, у оквиру својих надлежности:

- a) представља и заступа Општину у складу са законом и овом Статутом,
- b) доноси акте из своје надлежности,
- c) израђује и Вијећу подноси на усвајање нацрт и приједлог буџета, економске планове, развојне планове, инвестицијске програме, просторне и урбанистичке планове и остале планске и регулацијске документе који се односе на кориштење и управљање земљиштем, укључујући зонирање и кориштење јавног земљишта,
- d) предлаже одлуке и друге опће акте Општинском вијећу,
- e) проводи политику јединице локалне самоуправе у складу са одлукама Општинског вијећа,
- f) извршава буџет Општине и обезбјеђује припрему одлука и других аката Општинског вијећа,
- g) извршава законе и друге прописе чије је извршење повјерено Општини,
- h) утврђује организацију служби за управу и других служби Општине,
- i) доноси правилник о унутрашњој организацији Јединственог општинског органа управе,
- j) реализује сарадњу Општине као јединице локалне самоуправе са другим општинама, градовима, међународним и другим организацијама у складу са одлукама и закључцима Општинског вијећа и његових радних тијела,
- k) подноси извјештај Општинском вијећу о остваривању политике Општине и својим активностима,
- l) обезбјеђује извршавање одлука и других аката Општинског вијећа и одговоран је за њихово провођење;
- m) одговоран је за извршавање буџета Општине;
- n) одлучује о питањима из радног односа запосленика у складу са законом;
- o) обавља координацију, руководи, усклађује и усмјерава рад општинског органа управе, односно служби за управу, као и надзор над њиховим радом, у складу са законом,
- p) брине се о уредном и правилном кориштењу имовине и средстава рада, у складу са законом и одлуци Општинског вијећа,
- q) обавља и друге послове утврђене законом, другим прописима и овим Статутом.

Члан 48.

Ради обављања послова из своје надлежности, Општински начелник може оснивати савјете и комисије, посебним актом којим се утврђује састав, број чланова и дјелоokrуг рада.

Члан 49.

Општински начелник је одговоран за уставност и законитост аката које доноси, односно предлаже Општинском вијећу.

Члан 50.

- (1) Општински начелник своју дужност обавља професионално.
- (2) Плата, накнаде и друга материјална права Општинског начелника утврђује се Законом и одлуком коју доноси Општинско вијеће.
- (3) На права и обавезе које се односе на радно правни статус Општинског начелника, ако нису уређене посебним законом, примјењују се Закон о раду ХБЖ и колективни уговори.

Члан 51.

У обављању пренесених послова кантоналне управе Општински начелник врши послове утврђене законом којим се уређује кантонална управа.

3. Општинске службе за управу

Члан 52.

- (1) За обављање послова из самоуправног дјелокруга Општине, као и управних и стручних послова који се федералним или кантоналним законом пренесу на Општину, оснивају се Општинске службе за управу (у даљњем тексту: Општинске службе).
- (2) Општинске службе за управу могу имати одсјеке, ако се унутар општинске службе за управу обављају изузетно сложени послови.
- (3) Одлуком о оснивању Општинских служби уређују се питања која се односе на назив, број, надлежност, руковођење, одговорност, и начин рада Општинских служби.

Члан 53.

- (1) Радам свих Општинских служби руководи Општински начелник који координира и усмјерава њихов рад, врши надзор над њиховим радом с овластима предвиђеним Уставом, законом, Статутом и другим прописима.
- (2) Послове руковођења унутар поједине Општинске службе обављају помоћници Општинског начелника с овластима које на њих пренесе Општински начелник.
- (3) Помоћници Општинског начелника за свој рад и управљање одговарају Општинском начелнику.

Члан 54.

- (1) Помоћнике Општинског начелника поставља Општински начелник сукладно закону.
- (2) За помоћника Општинског начелника може бити постављена особа која испуњава увјете утврђене у Правилнику о унутрашњој организацији јединственог општинског тијела управе.

Члан 55.

- (1) Унутрашња организација Општинских служби уређује се Правилником.
- (2) Правилник о унутрашњој организацији јединственог општинског тијела управе садржи:
 - а) организационе јединице и њихове надлежности;
 - б) систематизацију радних мјеста која обухвата:
 1. назив радних мјеста,
 2. опис послова,
 3. услове за обављање послова,
 4. врсту дјелатности,
 5. назив скупине у коју спадају послови,
 6. сложеност послова и друге елементе,
 7. начин руковођења тијелом и јединицама,
 8. програмирање и планирање послова,

9. овласти и одговорности руководећих државних службеника у обављању послова,
10. број приправника који се примају и услови за пријем приправника и друга питања.

Члан 56.

Општинске службе у складу са законом и овом Статутом обављају сљедеће управне и друге стручне послове:

- a) непосредно извршавају одлуке и друге опште акте које доноси Општинско вијеће и Општински начелник из самоуправног дјелокруга општине,
- b) обављају управне и друге стручне послове који су федералним односно кантоналним законима и другим прописима, као и прописима БиХ пренесени на Општинска тијела управе,
- c) прате стање у управним областима за које су основане,
- d) рјешавају о правима, обавезама и правним интересима грађана и правних особа из самоуправног и управног дјелокруга Општине,
- e) обављају надзор над дјелатношћу јавних предузећа и установа које обављају послове на темељу јавних овласти,
- f) дају иницијативу за рјешавање одређених питања из самоуправног и управног дјелокруга Општине,
- g) припремају нацрте општинских прописа и других општих аката из своје надлежности,
- h) обављају и друге послове одређене овим Статутом и позитивним прописима.

Члан 57.

- (1) Рад Општинских служби је јаван.
- (2) Општинске службе самостално обављају послове из своје надлежности, а за свој рад одговарају Општинском начелнику.

Члан 58.

- (1) За обављање одређених послова из надлежности Општинских служби могу се за једно или више насељених мјеста основати мјесни уреди изван сједишта Општинских служби.
- (2) Мјесне уреде оснива Општинско вијеће на приједлог Општинског начелника.
- (3) Одлуком о оснивању мјесних уреда одређује се надлежност, сједиште, подручје, број извршилаца и надзор над обављањем повјерених послова.

Члан 59.

У надлежности мјесних уреда могу се додијелити послови који се односе на:

- a) вођење матичних књига и обављање матичне службе,
- b) овјеравање пријеписа разних исправа,
- c) пријем захтјева странака,
- d) издавање увјерења или потврда о чињеницама о којима се воде службене евиденције код општинских служби и
- e) друге послове од директног интереса за остваривање права и обавеза грађана код Општинских служби.

Члан 60.

Средства за рад Општинских служби и мјесних уреда осигуравају се у прорачуну Општине.

VI. ПРОПИСИ И ДРУГИ АКТИ ОПШТИНЕ

Члан 61.

Општина доноси прописе у облику: статута, одлука, правилника, пословника, упутстава, препорука, инструкција, наредби, резолуција, декларација, као општих аката и рјешења и закључака као појединачних аката.

1. Акти Општинског вијећа

Члан 62.

(1) Општинско вијеће у оквиру самоуправног дјелокруга доноси прописе и друге акте, препоруке, смјернице, декларације, резолуције, те појединачне акте у складу са законом и овим Статутом.

(2) Општинско вијеће доноси сљедеће прописе:

- a) Статут,
- b) буџет,
- c) планске документе,
- d) одлуке,
- e) правилнике,
- f) пословнике и
- g) друге прописе утврђене Пословником Општинског вијећа.

(3) Општинско вијеће доноси рјешења и закључке као појединачне акте.

(4) Пословником о раду Општинског вијећа утврђују се начин и поступак доношења прописа и аката Општинског вијећа.

Члан 63.

Општински начелник у извршавању закона, прописа и опћих акта из самоуправног дјелокруга Општине доноси појединачне акте и унутрашње опште акте и то:

- a) рјешења,
- b) закључке,
- c) наредбе,
- d) упутства,
- e) правилнике и
- f) друге акте за чије је доношење овлаштен законом, другим прописом, овим Статутом или одлуком Општинског вијећа.

Члан 64.

(1) Акти органа и тијела Општинског вијећа су рјешења и закључци.

(2) Против првостепених аката Општинског начелника када је Општински начелник рјешавао на основу прописа Општине, у другом степену рјешава Другостепена управна комисија коју као другостепени орган оснива Општинско вијеће.

Члан 65.

(1) Одлуке и други општи акти објављују се у Народним новинама Општине Гламоч“, прије него што ступе на снагу.

(2) Одлуке и други општи акти ступају на снагу даном објављивања.

Члан 66.

У „Народним новинама Опћине Гламоч“ осим одлука и других општих аката, објављују се аутентична тумачења тих аката, рјешења, буџет Општине, годишњи извјештај о извршењу буџета, обрачун буџета (завршни рачун), програми и планови развоја, акти избора и именовања, акти располагања општинском имовином, те други акти када то одреде органи који их доносе.

Члан 67.

(1) Опћинско вијеће, у обављању послова из самоуправног дјелокруга Опћине, доноси опћинске прописе и друге акте из члана 62. овог Статута.

(2) Општинско вијеће доноси општинске прописе и друге опште акте и о питањима која су законом Кантона, односно законом Федерације пренесена на Општину, ако је законом о преношењу тих послова предвиђено доношење општинског прописа.

Члан 68.

(1) Одлуком се уређују питања и односи из самоуправног дјелокруга Општине, питања која се односе на приходе и финансијска средства Општине, оснивају предузећа, установе, и друге правне особе, утврђују одређена питања и одређују мјере у оквиру надлежности Општинског вијећа, уређују одређена питања која су законом Федерације односно законом Кантона пренесена на Општину, а предвиђено је доношење општинског прописа, те друга питања одређена овим Статутом.

(2) Упутством се ближе прописује начин рада и извршавања одређених послова која се односе на поједина питања утврђена у општим прописима из члана 61. овог Статута.

(3) Препоруком се указује на значење одређених питања због развоја односа у одређеном подручју или на provedбу закона и других опћих прописа. Препоруком се предлажу мјере које би требало предузимати ради рјешавања одређених питања.

(4) Наредбом се, ради извршавања одређених питања из самоуправног дјелокруга Општине, наређује или забрањује поступање у одређеној ситуацији која има опште значење на подручју Општине.

(5) Резолуцијом се указује на стање и проблеме у одређеној области друштвенога живота и на мјере које би требало предузети.

(6) Декларацијом се изражава опште стајалиште о битним питањима од значаја за Општину.

Члан 69.

(1) У обављању послова из своје надлежности, Општинско вијеће доноси рјешења и закључке, као појединачне акте.

(2) Рјешењем се одлучује о именовању, постављању и разрјешењу односно смјењивању, као и о другим појединачним питањима из надлежности Општинског вијећа.

(3) Закључком се утврђује стајалишта о питањима од значења за provedбу утврђене политике и прописа из члана 61. овог Статута, одређују задаци за Општинског начелника или општинске службе приликом разматрања питања из њиховог дјелокруга и другим појединачним питањима из надлежности Општинског вијећа о којима се не одлучује рјешењем.

(4) Акти радних тијела Општинског вијећа су рјешења и закључци.

(5) У управним стварима за чије рјешавање је надлежно Општинско вијеће, поступак води и припрема приједлог рјешења особа, комисија, односно друго тијело одређено Пословником Општинског вијећа, ако законом односно другим прописом није другачије одређено.

(6) Против рјешења из става 5. овога члана није допуштена жалба, али се против истих може покренути управни спор пред надлежним судом.

2. Акти Општинског начелника

Члан 70.

(1) Општински начелник може доносити provedбене опште акте ради примјене општинских прописа из члана 58 овог Статута, и то: правилнике, упутства, инструкције и наредбе.

(2) Општински начелник може доносити опште акте из става 1. овог члана, ако је за то овлаштен прописом из члана 63. овог Статута или законом.

(3) Општи акти из става 1. овога члана објављују се у „Народним новинама Општине Гламоч“.

Члан 71.

(1) Правилником се ближе разрађују поједине одредбе односно питања уређена опћим прописима, ради осигуравања увјета за одговарајућу примјену тога прописа.

(2) Инструкцијом се утврђују правила и упуте о начину обављања послова опћинских служби и других институција за provedбу и примјену прописа из чланка 61. овог Статута.

Члан 72.

(1) У извршавању општинских прописа из члана 61. овог Статута, у оквиру искључивих права и дужности Општине, Општински начелник доноси рјешења и друге појединачне акте којима се рјешавају права и обавезе заинтересованих странака у управним стварима.

(2) Припрему нацрта рјешења и других појединачних аката из става 1. овог члана обављају овлаштени општински државни службеници.

(3) Општински начелник може овластити државног службеника за доношење рјешења и других појединачних аката из става 1. овог члана ускладу са законом, при чему се мора донијети посебно рјешење о пријеносу тих овласти.

(4) Против првостепених рјешења и других појединачних аката из става 1. и 3. овог члана, заинтересоване странке имају право изјавити жалбу општинском или другом тијелу одређеном посебним прописом Општинског вијећа на основу којег је рјешавано у првом степену.

Члан 73.

(1) Рјешења и друге појединачне акте Општински начелник односно државни службеник доноси и у случајевима када одлучује у управном поступку о правима, обвезама и правним интересима грађана и правних особа на основу федералног и кантоналног закона којим су управни и стручни послови пренесени на Општину.

(2) Против првостепених рјешења и других појединачних аката донесених у пословима из става 1. овог члана, може се изјавити жалба и то:

- а) на рјешења и друге појединачне акте који су донесени на основу закона или другог прописа Кантона – надлежном тијелу управе Кантона, ако законом Кантона није другачије одређено.
- б) на рјешења и друге појединачне акте који су донесени на основу закона или другог прописа Федерације – надлежном тијелу за управу Федерације, ако федералним законом није другачије одређено.

Члан 74.

При доношењу рјешења и других појединачних аката из члана 73. овог Статута примјењују се правила управног поступка која су утврђена Законом о управном поступку ФБиХ, а у погледу управног спора Закон о управним споровима.

Члан 75.

(1) Сви општи акти за које је то утврђено посебним прописом, као и они за које то утврди Општинско вијеће, упућују се на јавну расправу.

(2) Путем јавне расправе омогућава се грађанима да учествују у доношењу прописа из надлежности Општине, а посебно приликом доношења Статута и буџета Општине.

(3) Пословником Општинског вијећа детаљније ће се регулисати начин вођења јавне расправе.

Члан 76.

(1) Општи прописи из члана 61. овог Статута, ступају на снагу као што је у њима прописано, али не прије него што буду објављени.

(2) Прописи и општи акти из става 1. овог члана објављују се у службеном гласилу Општине.

(3) Службено гласило Општине је «Народне новине Општине Гламоч».

VII. МЕЂУСОБНИ ОДНОСИ ОПШТИНСКОГ ВИЈЕЋА И ОПШТИНСКОГ НАЧЕЛНИКА

Члан 77.

Међусобни односи Општинскога вијећа и општинскога начелника заснивају се на начелима међусобног уважавања и сарадње, уз појединачну одговорност за остваривање властитих надлежности и заједничку одговорност за функционисање и развој Општине.

Члан 78.

(1) Општинско вијеће може затражити од Општинског начелника да у року од три мјесеца од конституирајуће (прве) сједнице Општинскога вијећа поднесе приједлог који садржи основе програма и политике које треба остварити током мандата.

(2) Општинско вијеће размотриће програм из претходнога става овога члана у року од 30 дана од дана достављања.

Члан 79.

(1) Општинско вијеће прати провођење програма у оквиру извјештаја о активностима Општинског начелника сваке године, по могућности до 31. марта текуће године за претходну календарску годину.

(2) Поводом извјештаја из претходнога става, Општинско вијеће може извјештај усвојити, затражити допуну или одбити.

(3) Ако Општинско вијеће извјештај одбије, указат ће Општинском начелнику на активности и мјере које је дужан предузети, предложити акте за провођење тих мјера и активности и одредити рок за извршење.

Члан 80.

Општински начелник је дужан доставити приједлог буџета Општинском вијећу у року прописаном буџетским календаром.

Члан 81.

(1) Општинско вијеће, већином од укупног броја вијећника, усваја буџет у року предвиђеном буџетским календаром.

(2) До усвајања новог буџета, најдуже 90 дана након почетка буџетске године, финансирање Општине не може бити веће од реализације прорачуна за исто раздобље претходне године умањеног за капиталне инвестиције чија се реализација наставља у текућој години.

(3) Уколико Општинско вијеће не усвоји буџет у року од 90 дана од почетка буџетске године, Општински начелник проглашава буџет.

(4) Буџет ступа на снагу након објављивања у „Народним новинама Општине Гламоч“.

Члан 82.

(1) Уколико Општински начелник, Општинско вијеће или једна трећина вијећника сматрају да усвојени буџет у одређеној позицији може угрозити функционисање Општине, могу у року од седам дана тражити арбитражу.

(2) Арбитражу ће у року од мјесец дана вршити тијело које ће формирати Федерално министарство финансија, чији је налаз обавезујући.

(3) Арбитражно тијело чинит ће представници Федералног министарства финансија, Кантоналног министарства финансија, Општинског вијећа и Општинског начелника, независни стручњак из области финансија и представника Савеза општина и градова Федерације Босне и Херцеговине.

(4) До доношења арбитражне одлуке буџет се извршава.

Члан 83.

(1) Општинско вијеће, односно Општински начелник може у року од три дана након доношења одлуке затражити да Општинско вијеће, односно Општински начелник преиспита одлуку или акт који сматра неуставним или незаконитим.

(2) У случају из претходнога става надлежно тијело дужно је преиспитати своју одлуку, односно акт у року од 30 дана и обавијестити Општинско вијеће, односно Општинског начелника о својој одлуци, до када се тај акт неће извршити.

(3) Када Општинско вијеће, односно Општински начелник потврди своју одлуку, односно акт, Општинско вијеће, односно Општински начелник може у року од 15 дана покренути поступак преиспитивања одлуке, односно акта пред надлежним тијелом сукладно Уставу и закону.

Члан 84.

(1) Општинско вијеће, односно Општински начелник може у року од три дана након доношења одлуке, затражити да Општинско вијеће, односно Општински начелник преиспита одлуку или акт који сматра штетним по Општину, а чије извршење може произвести непоправљиву штету по интересе или имовину Општине.

(2) Тијело које је донијело одлуку преиспитат ће је након 15 дана, а до тада се та одлука не примјењује.

Члан 85.

Општински начелник је дужан редовито информисати Општинско вијеће о остваривању политике Општине, одговорати на вијећничка питања и иницијативе, те писмено или усмено дати одговор у року од 30 дана од затражене информације или до наредне сједнице Општинског вијећа ако је питање постављено на сједници.

Члан 86.

Општинско вијеће је дужно размотрити приједлог одлуке, односно информацију коју поднесе Општински начелник и о томе се очитовати најкасније у року од 30 дана од пријема исте.

VIII. МЈЕСНА САМОУПРАВА

Члан 87.

(1) Мјесна самоуправа се остварује и проводи у мјесној заједници.

(2) Мјесна самоуправа подразумијева право грађана да директно учествују у одлучивању о одређеним локалним пословима који непосредно утјечу на њихов свакодневни живот и рад.

(3) Као организацијски облик за остваривање послова из става 2. овог члана оснивају се мјесне заједнице као обавезан облик мјесне самоуправе.

(4) У остваривању права из става 2. овога члана мјесне заједнице су дужне уважавати интересе Општине у цјелини.

(5) Мјесна заједница се оснива за једно насељено мјесто, више међусобно повезаних мање насељених мјеста, или за већи дио насеља, који у односу на остале дијелове насеља чини цјелину.

1. Мјесна заједница

Члан 88.

(1) Мјесну заједницу оснива Општинско вијеће одлуком.

(2) Одлуком о оснивању мјесне заједнице утврђују се: назив, сједиште, подручје мјесне заједнице, мјесна подручја, односно други дијелови мјесне заједнице, послови из изворног дјелокруга локалне самоуправе повјерени мјесној заједници на обављање, финансирање мјесне заједнице, Савјет МЗ и начин непосредног избора председника и чланова савјета мјесне заједнице, други органи мјесне заједнице и начин њиховог избора, информисање грађана о раду органа мјесне заједнице и органа јединице локалне самоуправе, начин и поступак доношења одлука органа мјесне заједнице, одлуке органа јединице локалне самоуправе за чије доношење је потребна сагласност органа мјесне заједнице, едукација чланова органа мјесних заједница, информисање грађана о раду органа мјесне заједнице, као и друга питања од значаја за рад мјесне заједнице.

(3) Мјесна заједница се оснива за једно насељено мјесто, више међусобно повезаних мање насељених мјеста или за већи дио насеља који у односу на остале дијелове насеља чини просторну и урбану цјелину.

(4) Мјесно подручје је територијално одређени дио мјесне заједнице који чини дио насеља или једно насеље или више међусобно повезаних насеља гдје грађани могу остваривати своје заједничке интересе и потребе, а чини привредну и друштвену цјелину

(5) У остваривању права из става 1. овог члана мјесне заједнице су дужне уважавати интересе Општине у цјелини.

Члан 89.

(1) Иницијативу за оснивање мјесне заједнице могу покренути грађани који су уписани у централни бирачки попис подручја за које се покреће оснивање мјесне заједнице, њихове организације и удружења, Општински начелник и Општинско вијеће путем својих вијећника.

(2) Ако грађани подносе приједлог односно иницијативу, својим потписом мора га подржати најмање 5 % бирача уписаних у централни бирачки списак са подручја за које се предлаже оснивање мјесне заједнице.

(3) Осим података о подносиоцу иницијативе за оснивање мјесне заједнице, иницијатива садржи:

- a) назив и сједиште мјесне заједнице,
- b) подручје насељеног мјеста или насеља за које се тражи оснивање мјесне заједнице,
- c) образложен разлог подношења иницијативе.

(4) Иницијатива за оснивање мјесне заједнице разматра се и о њој се гласа на зборовима грађана подручја за које се тражи оснивање мјесне заједнице, а иста је прихваћена ако се за њу изјасни 10% бирача уписаних у централни бирачки попис тога подручја.

(5) Усвојена иницијатива доставља се Општинском вијећу.

Члан 90.

(1) Општинско вијеће ће у року од 60 дана, од доставе, заузети став о правној ваљаности и основаности иницијативе за оснивање мјесне заједнице.

(2) Уколико Општинско вијеће оцијени да је процедура око усвајања иницијативе на збору грађана проведена на правно ваљан и демократски начин, да постоје материјални и остали услови за правилно и ефикасно функционисање мјесне самоуправе путем мјесне заједнице, исто ће донијети закључак о прихватању иницијативе за оснивање мјесне заједнице.

(3) Закључком из претходног става Општинско вијеће ће задужити Општинског начелника да припреми приједлог одлуке о оснивању мјесне заједнице.

(4) Одлука о оснивању мјесне заједнице обавезно садржи: назив, сједиште, подручје мјесне заједнице, мјесна подручја, односно друге дијелове мјесне заједнице, оснивачки одбор и друга питања у вези са остваривањем мјесне самоуправе.

(5) Одбор из претходног става је дужан припремити нацрт статута и других аката мјесне заједнице и провести изборе за тијела мјесне заједнице најкасније у року од 60 дана од дана доношења одлуке о оснивању мјесне заједнице.

Члан 91.

Издавање дијела мјесне заједнице и спајање дијела мјесне заједнице с другом мјесном заједницом, односно спајање мјесних заједница врши се на начин и по поступку утврђеном за оснивање мјесне заједнице.

Члан 92.

(1) Мјесна заједница има својство правног лица у оквиру права и дужности утврђених статутом и одлуком о оснивању.

(2) Мјесна заједница се уписује у регистар мјесних заједница који води надлежна општинска служба.

Члан 93.

- (1) Мјесна заједница има Статут.
- (2) Статут мјесне заједнице доносе грађани на свом збору.
- (3) Статут је донесен ако је за њега гласало 2/3 присутних грађана.

(4) Статутом мјесне заједнице утврђују се: поступак за оснивање мјесне заједнице, надлежност и послови мјесне заједнице, органи мјесне заједнице, начин њихова избора, разрешења, рада и одлучивања, јавност рада и информисања, начин финансирања дјелатности мјесне заједнице, сарадња с општинским и другим органима и организацијама и друга питања од значаја за рад мјесне заједнице.

Члан 94.

Мјесна заједница кроз своја тијела одлучује о пословима који директно утјечу на свакодневне потребе и живот грађана, као што су:

- a) покретање и учествовање у јавној расправи приликом припреме и доношења урбанистичких планова на подручју мјесне заједнице, покретање иницијатива и учествовање у градњи комуналних објеката и објеката у опћој употреби,
- b) покретање и учествовање у расправама о иницијативама и активностима за развој привреде и друштвених дјелатности,
- c) брига о заштити особа којима је потребна помоћ и с том сврхом покрећу сарадњу са стручним тијелима из дјелатности социјалне заштите,
- d) старање о развоју културе и спорта и стварању услова за доступност установа и објеката културе и спорта свим грађанима, нарочито омладини,
- e) стварање услова и предузимање мјера за очување и заштиту природних и радом остварених вриједности човјекове околине,
- f) обављање и других послова утврђених статутом и правилима мјесне заједнице, водећи рачуна о врсти и обиму потреба, расположивим средствима, као и интересима грађана у цјелини.

Члан 95.

Општинско вијеће може посебном одлуком, уз осигуравање финансијских средстава, пренијети на мјесну заједницу извршавање одређених послова из своје надлежности, ако ти послови директно утјечу на живот и рад грађана на подручју мјесне заједнице.

2. Органи мјесне заједнице

Члан 96.

Органи мјесне заједнице су:

1. Збор грађана,
2. Савјет мјесне заједнице и
3. Предсједник вијећа мјесне заједнице

Члан 97.

(1) Органи мјесне заједнице имају овласти и одговорности утврђене овим Статутом и статутом мјесне заједнице.

(2) Органи мјесне заједнице могу давати иницијативе о питањима из надлежности мјесне заједнице, Опћине и институција које врше јавне овласти.

Члан 98.

Органи мјесне заједнице одлучују о пословима који се финансирају из средстава која се директно прикупљају од грађана мјесне заједнице.

2.1. Збор грађана

Члан 99.

(1) Збор грађана је орган мјесне заједнице које чине сви грађани мјесне заједнице уписани у централни бирачки попис.

(2) Збор грађана је тијело консултовања о локалним пословима. На Збору грађана проводи се расправа и дају мишљења о свим питањима из надлежности мјесне заједнице, општине и институција које врше јавне власти, дају приједлози за рјешавање питања од мјесног значаја.

(3) Збор грађана биће обавезно консултован о питањима о којима Општинско вијеће одлучује двотрећинском већином и у поступку доношења планова Општине, као и о другим питањима када то затражи Општинско вијеће или Општински начелник.

(4) Иницијатива Збора грађана коју подржи најмање 10% грађана мјесне заједнице уписаних у централни бирачки попис, а тичу се питања из става 3. овог члана, обавезује Савјет мјесне заједнице и општинска тијела власти да се о њој изјасне.

(5) Збор грађана бира и опозива Савјет мјесне заједнице.

Члан 100.

На Збору грађана имају право учествовати бирачи који имају пребивалиште на подручју за које је сазван збор грађана.

Члан 101.

(1) Збор грађана сазива предсједник мјесне заједнице, а може га сазвати и Општински начелник и Општинско вијеће, када то оцијене важним.

(2) Мјесни збор грађана сазива се за дио подручја мјесне заједнице који чини засебну цјелину (дио насеља, стамбени блок или више мањих насеља).

(3) Збор грађана сазива се јавним упућивањем позива на начин прикладан мјесним приликама.

(4) Јавни позив се може упутити путем медија или других средстава јавног информисања, оглашавањем на огласним таблама у мјесним заједницама, у насељима у оквиру мјесне заједнице, на јавним објектима и на други прикладан начин.

(5) Позив на Збор садржи мјесто и вријеме одржавања Збора грађана.

Члан 102.

(1) Органи мјесне заједнице дужни су организовати и осигурати одржавање Збора грађана.

(2) О одржавању Збора грађана брине се предсједник мјесне заједнице, односно његов замјеник.

(3) Збор грађана води предсједник мјесне заједнице или његов замјеник.

Члан 103.

(1) Одлука донесена на збору грађана обавезујућа је за Савјет мјесне заједнице, али не обавезује Општинско вијеће и Општинског начелника.

(2) Мишљења и приједлоге изнесене на Збору грађана Општинско вијеће и Општински начелник дужни су разматрати током расправе о питању на које се та мишљења и приједлози односе.

(3) Органи мјесне заједнице дужна су извијестити Збор грађана о томе што је предузето у вези с њиховим мишљењем и приједлозима.

2.2. Савјет мјесне заједнице

Члан 104.

(1) Савјет мјесне заједнице (у даљњем тексту: Савјет МЗ) је тијело одлучивања о питањима од директног интереса за грађане мјесне заједнице.

(2) Прије доношења одлуке из своје надлежности Савјет мјесне заједнице дужно је консултовати Збор грађана мјесне заједнице о питањима утврђеним статутом мјесне заједнице, а обавезно приликом доношења програма рада и финансијског плана потреба мјесне заједнице.

Члан 105.

(1) Савјет мјесне заједнице ће бити обавезно консултован о питањима о којима Општинско вијеће одлучује двотрећинском већином и у поступку доношења буџета и развојних и просторних планова Општине.

(2) Консултације из претходног става врши се у фази припрема и у поступку доношења нацрта одлука.

(3) Савјет мјесне заједнице је обвезно дати мишљење и о другим питањима о којима је затражена консултација од Општинског вијећа или Општинског начелника.

Члан 106.

(1) Савјет мјесне заједнице бирају грађани с подручја мјесне заједнице који имају опће бирачко право.

(2) Чланови савјета мјесне заједнице предлажу се непосредно на Збору.

(3) Начин и поступак провођење избора чланова савјета мјесне заједнице утврдиће се Статутом мјесне заједнице.

(4) Мјесни збор грађана може пуноваљано одлучивати ако је присутно најмање 10% грађана тог збора.

Члан 107.

(1) Приједлог кандидата за члана Савјета мјесне заједнице могу поднијети: грађани (појединачно или групно), органи политичких странака, друге организације и удружења која дјелују на подручју мјесне заједнице.

(2) Приликом предлагања и избора чланова Савјета мјесне заједнице мора се водити рачуна да састав чланова одражава приближно националну структуру становништва, те да полови буду равноправно заступљени.

Члан 108.

(1) Избори за чланове Савјета мјесне заједнице одржавају се у правилу истовремено у свим мјесним заједницама.

(2) Мандат чланова Савјета мјесне заједнице траје четири године.

(3) Број чланова Савјета мјесне заједнице утврђује се статутом мјесне заједнице, према броју грађана уписаних у централни бирачки списак на подручју мјесне заједнице, с тим да свако мјесно подручје (или више мањих насеља) у Савјету мјесне заједнице мора бити заступљено са најмање једним чланом.

Члан 109.

Савјет мјесне заједнице има од 5 до 9 чланова, зависно о броју становника мјесне заједнице, с тим да број чланова мора бити непаран.

Члан 110.

(1) Члану Савјета мјесне заједнице престаје мандат:

- a) истеком времена на које је биран,
- b) смрћу,
- c) пресељењем на подручје друге мјесне заједнице,
- d) упућивањем на издржавање казне затвора дуже од 3 мјесеца,
- e) ако је правоснажном судском пресудом лишен пословне способности,
- f) оставком,
- g) смјењивањем.

(2) Ако члану Савјета мјесне заједнице мандат престане прије времена за које је биран, председник Савјета мјесне заједнице ће без одлагања а најкасније у року од седам дана од дана престанка мандата, додијелити мандат слиједећем кандидату који је добио највећи број гласова након проведених избора за Савјет мјесне заједнице.

Члан 111.

(1) Савјет мјесне заједнице:

- a) доноси Статут мјесне заједнице,
- b) доноси Пословник о раду у складу са Статутом мјесне заједнице,
- c) доноси финансијски план и завршни рачун,
- d) одлучује о располагању имовином мјесне заједнице,

- e) доноси план малих комуналних акција и утврђује приоритете у њиховој реализацији,
- f) сазива мјесне зборове грађана,
- g) доноси програм рада и извјештаје о раду,
- h) сарађује са другим мјесним заједницама, а нарочито са сусједним,
- i) формира своја радна тијела,
- j) обавља и друге послове утврђене Статутом мјесне заједнице.

(2) Савјет мјесних заједница обавља и друге послове које му из самоуправног дјелокогруга Општине пренесе Општинско вијеће, а који су од значаја за мјесну заједницу.

Члан 112.

(1) Савјет мјесне заједнице доноси одлуке из своје надлежности већином гласова укупног броја изабраних чланова.

Члан 113.

(1) Савјет мјесне заједнице сазива Збор грађана најмање једном годишње на којем га упознаје с питањима из члана 94. овог Статута.

(2) Савјет мјесне заједнице обавезно ће сазвати Збор грађана на захтјев Општинског вијећа, Општинског начелника као и на иницијативу најмање 10% грађана мјесне заједнице, уписаних у централни бирачки попис.

Члан 114.

(1) Савјети мјесних заједница за свој рад одговарају Општинском вијећу.

(2) Општински начелник путем надлежне општинске службе припрема годишњи извјештај о раду Савјета мјесне заједнице који подноси Општинском вијећу на разматрање и усвајање.

Члан 115.

(1) Средства за рад мјесних заједница, односно средства за обављање послова који су из самоуправног дјелокогруга Општине пренесени или повјерени мјесним заједницама осигуравају се у буџету Општине.

(2) Мјесна заједница може осигурати приходе за обављање својих послова и из:

- a) средстава самодоприноса,
- b) средстава за услуге које својим активностима остварује мјесна заједница,
- c) средстава од имовине и имовинских права,
- d) средстава која Општина уступа мјесној заједници,
- e) поклони и друга средства,
- f) средства од помоћи, поклона правних и физичких особа
- g) грантова од виших нивоа власти,
- h) пројеката који се финансирају путем домаћих и међународних донатора,

(3) Систем финансирања мјесних заједница мора бити довољно разнолик и еволутиван како би могао слиједити, колико је практички могуће, промјене стварних трошкова вршења послова из овласти мјесне заједнице.

(4) Мјесна заједница користи средства у складу са својим програмима и плановима.

Члан 116.

Општинско вијеће ће посебном одлуком утврдити критерије и укупну висину средстава у буџету Општине за рад и функционисање мјесних заједница, као и критерије за подјелу тих средстава на мјесне заједнице, те начин и услове кориштења тих средстава.

Члан 117.

Стручне, административне и финансијско-рачуноводствене послове за потребе органа мјесних заједница врши надлежна служба Општине.

Члан 118.

(1) Општинско вијеће посебом одлуком ће успоставити Координациони савјет мјесних заједница.

(2) Чланови Савјета из чана 118. овог Статута су: председници мјесних заједница, председједник Општинског вијећа и Општински начелник.

(3) Предсједник Вијећа је Општински начелник.

(4) Савјет ће се састајати минимално једном у 2 мјесеца, а по потреби и чешће.

(5) Савјет ће донијети пословник о раду.

(6) Предсједник Општинског вијећа и Општински начелник дужни у току календарске године посјетити све мјесне заједнице у општини.

2.3. Предсједник савјета мјесне заједнице

Члан 119.

(1) Савјет мјесне заједнице из реда својих чланова бира председника Савјета мјесне заједнице на раздобље од четири године.

(2) Предсједник Савјета мјесне заједнице представља мјесну заједницу, сазива сједнице Савјета мјесне заједнице и председава им, извршава програм рада и финансијски план, обавља и друге послове утврђене статутом мјесне заједнице.

(3) Предсједник савјета мјесне заједнице за свој рад одговара Савјету мјесне заједнице, а Општинском начелнику за обављање оних послова из самоуправног дјелокруга Општине који су пренесени мјесној заједници.

Члан 120.

(1) Кандидат са листе за избор чланова Савјета мјесне заједнице са највећим бројем освојених гласова је председник Савјета мјесне заједнице.

(2) Ако кандидат из претходног става не прихвати функцију председника Савјета мјесне заједнице или је из неког другог разлога спријечен да обавља функцију или му престане мандат у складу са чланом 110. овог Статута, председник је слиједећи кандидат који је добио највећи број гласова након проведених избора за Вијеће мјесне заједнице.

(3) Савјет мјесне заједнице из свог састава бира већином гласова свих чланова замјеника председника Савјета мјесне заједнице.

Члан 121.

Предсједник Савјета мјесне заједнице и члан Савјета може бити опозван по поступку и на начин утврђен Статутом мјесне заједнице.

Члан 122.

Функција председника и чланова Савјета мјесне заједнице су почасне.

Члан 123.

(1) Предсједник Савјета мјесне заједнице:

a) заступа мјесну заједницу,

b) прикупља и анализира потребе које је неопходно рјешавати у мјесној заједници,

c) остварује сарадњу мјесне заједнице са другим мјесним заједницама и покреће сарадњу по питањима од заједничког интереса,

d) промовише и одржава савјетовања о проблемима од интереса за грађане у мјесној заједници који су у надлежности органа мјесне заједнице и Општине,

e) обезбјеђује благовремено и потпуно информиранија о активностима и иницијативама органа мјесне заједнице, сазива сједнице Савјета МЗ, предлаже дневни ред, председава сједницама Савјета МЗ и потписује акте Савјета МЗ,

f) проводи и осигурава провођење одлука Савјета МЗ и подноси извјештаје о провођењу одлука Савјета МЗ,

g) сарађује са органима и службама Општине,

- h) учествује у провођењу мјера цивилне заштите у складу са активностима органа и служби Општине,
 - i) информише грађане о питањима важним за мјесну заједницу,
 - j) обавља и друге послове које му повјери Савјет МЗ.
- (2) Предсједник Савјета мјесне заједнице одговара за свој рад грађанима и Савјету мјесне заједнице.

Члан 124.

- (1) Надзор над законитошћу рада тијела мјесне заједнице обавља Општинско вијеће.
- (2) Општински начелник има право и обавезу предложити Општинском вијећу да распусти Савјет мјесне заједнице односно разријешити дужности предсједника Савјета мјесне заједнице ако у свом раду системски крше статут мјесне заједнице и не извршавају повјерене послове.

IX. ФИНАНСИРАЊЕ И ИМОВИНА ОПШТИНЕ

1. Финансирање Општине

Члан 125.

- (1) Општини припадају приходи за обављање дужности и овлаштења, у складу са Уставом и законом, којима она самостално располаже у оквиру свога самоуправног дјелокруга.
- (2) Приходи Општине сразмјерни су пословима које, у складу са Уставом, законом и овим Статутом, обављају тијела власти Општине. Сваки пријенос нових послова бит ће праћен финансијским средствима потребним за њихово благовремено извршење.

Члан 126.

- (1) Општина има право да у границама одређеним законом, самостално својим прописима уређује порезе, накнаде, доприносе, таксе и остала давања који чине приход Општине.
- (2) Општина уређује и друге начине обезбјеђивања потребних финансијских средстава за финансирање својих потреба које није осигурала кантонална или федерална власт.
- (3) Прописе о регулисању питања из става 1. и 2. овог члана, у складу са законом, доноси Општинско вијеће.

Члан 127.

- (1) Приходи Општине су:

а) властити приходи:

1. порези за које јединица локалне самоуправе самостално одређује стопу, у складу са законом,
2. приходи од имовине у власништву Општине и имовинских права,
3. локалне таксе и накнаде чије износе утврђује Општинско вијеће у складу са законом,
4. новчане казне и камате у складу са законом,
5. приход од употребе и продаје имовине,
6. приход од предузећа и других правних особа у власништву Општине, као и приход од концесија у складу са законским прописима,
7. дарови, насљедства, помоћи и донације,
8. приходи од самодоприноса,
9. приходи од буџетских корисника,
10. други приходи утврђени законом и одлуком Општинског вијећа.

б) други приходи:

1. приходи од дијељених пореза, дефинисани законом,
2. трансфери и грантови од виших ниова власти,
3. дуг у складу са законом.

(2) Расподјела средстава Општини врши се на основу критерија и формула за додјелу утврђених посебним законом, уважавајући начела солидарности и фискалног изједначавања.

Члан 128.

(1) Општина може ради задовољавања заједничких потреба грађана прикупљати финансијска средства на основу непосредног изјашњавања грађана у складу са законом, односно овим Статутом.

(2) Одлуку о покретању поступка прикупљања финансијских средстава на начин утврђен претходним ставом, доноси Општинско вијеће на приједлог:

- a) једне трећине вијећника Општинског вијећа,
- b) Општинског начелника,
- c) једне трећине мјесних заједница на основу одлука зборов грађана.

Члан 129.

(1) Оствареним приходима Општина самостално располаже кроз буџет који доноси Општинско вијеће у складу са законом и другим прописима.

Члан 130.

- (1) Приходи и расходи из Општине утврђују се у буџету Општине.
- (2) Сви приходи и примици буџета морају бити распоређени у прорачуну и исказани по изворима из којих потјечу.
- (3) Приходи и расходи буџета морају бити уравнотежени.

Члан 131.

(1) Нацрт буџета Општине Општинском вијећу подноси Општински начелник најкасније до 30. новембра текуће године.

(2) Општински начелник је обавезан путем надлежне општинске службе прибавити мишљење кантоналног министарства финансија у вези са планираним приходима и расходима у складу са законом, а прије слања буџета на Општинско вијеће.

(3) Буџет Општине доноси Општинско вијеће већином гласова од укупног броја вијећника најкасније до 31. децембра текуће године.

(4) Уколико Општинско вијеће не донесе буџет у року из претходног става, до усвајања буџета а најдуже до 31. марта следеће године финансирање се обавља привремено.

(5) Одлуку о привременом финансирању доноси Општинско вијеће.

(6) Привремено финансирање у смислу става 3. овог члана обавља се сразмјерно средствима утрошеним у истом периоду, односно највише до тромјесечног просјека за претходну фискалну годину, умањеног за капиталне инвестиције, изузев оних чија се реализација наставља у текућој години.

Члан 132.

Уколико се буџет не усвоји до 31. марта текуће буџетске године, Општински начелник проглашава буџет који ступа на снагу даном објаве у „Народним новинама Општине Гламоч“.

Члан 133.

Уколико Општински начелник, Општинско вијеће или једна трећина вијећника сматрају да усвојени буџет у одређеној позицији може угрозити функционирање Општине, могу у року од седам дана тражити арбитражу у складу са законом.

Члан 134.

(1) Општински начелник управља приходима и расходима утврђеним у буџету Општине и одговоран је за извршавање буџета у складу са законом, одлуком о извршавању буџета и другим прописима.

(2) Општинско вијеће надзире укупно материјално и финансијско пословање Општине, те корисника општинског буџета што се тиче намјене, обима, динамике и кориштења средстава.

(3) По истеку године за коју је буџет донесен саставља се завршни рачун и извјештај о извршењу буџета.

(4) За извршење Општинског буџета непосредно је одговоран Општински начелник.

Члан 135.

Општина се може задуживати и давати гаранције у складу са законом.

Члан 136.

Општинско вијеће доноси одлуку о извршењу годишњег буџета Општине којом се уређују услови, начин и поступак располагања приходима и расходима. Ова одлука доноси се уз годишњи буџет Општине.

Члан 137.

Из годишњег буџета Општине финансирају се дјелатности Општинског вијећа и његових радних тијела, Општинског начелника и општинских служби, одређене дјелатности у дјелокругу комуналних и друштвених служби ради задовољавања основних потреба грађана, заштита природе и околиша, мјесни уреди, мјесне заједнице и друге потребе из подручја самоуправног дјелокруга Општине, о чему одлучује Општинско вијеће.

Члан 138.

(1) Општина може удруживати своја средства са средствима других општина ради изградње објеката од заједничког интереса.

(2) Актом о удруживању средстава утврђује се висина средстава и њихова намјена, начин осигурања, рокови и друге обавезе Општине у вези удруживања тих средстава.

Члан 139.

(1) Општинско вијеће обавља послове надзора над материјалним и финансијским пословањем тијела власти Општине путем одговарајуће комисије коју оснива својим посебним актом.

(2) Надзор над материјалним и финансијским пословањем тијела власти Општине, обављају и надлежна тијела Жупаније и Федерације сукладно закону.

2. Имовина општине

Члан 140.

(1) Општинску имовину чине све покретне и непокретне ствари, новчана средства и имовинска права које припадају Општини у складу са законом.

(2) Општинско вијеће одлучује о прибављању и кориштењу, те управља и располаже имовином Општине на начин прописан законом и овим Статутом.

(3) О правима из претходног става Општинско вијеће одлучује самостално или на приједлог Општинског начелника у складу са законом.

(4) Општинско вијеће је дужно управљати и располагати имовином у власништву Општине, брижно и према начелима доброг домаћина, поступајући у складу са законима и другим прописима.

Члан 141.

(1) Општинско вијеће може одлуком овластити Општинског начелника да управља Општинском имовином у границама датог овлаштења.

(2) Општински начелник је дужан најмање једном годишње извјестити Општинско вијеће о стању Општинске имовине.

Члан 142.

(1) Општинском имовином, коју је Општинско вијеће својом одлуком пренијело на управљање јавним установама и предузећима, те установе и предузећа управљају у складу са њиховој намјени, закону и одлуци о давању имовине на управљање.

(2) Свако има право служити се јавним добрима у општој употреби према намјени одређеној законом, одлуком Општине или како одреди правна особа којој су дана на управљање и која њима директно управља.

Члан 143.

(1) Општина је дужна, прије закључивања уговора о купопродаји, замјени, закупу, пријеносу на привремено или трајно кориштење ствари уз накнаду или без накнаде, уговора о концесији, уговора о грађењу, као и других уговора којима се прибављају ствари или располаже стварима, односно материјалним правима, прибавити мишљење Општинског правобранилаштва.

(2) Када је предмет уговора из претходног става покретна ствар или имовинско право чија вриједност не прелази износ од 5.000,00 КМ, није обавезно прибављање мишљења Општинског правобранилаштва.

Члан 144.

(1) Контролу законитог управљања имовином Општине, као и надзор над материјалним и финансијским пословањем тијела Општине обављају надлежни федерални и кантонални органи и Општинско вијеће у складу са законом.

У оквиру надлежности из претходног става Општинско вијеће ће обуставити извршење, поништити, односно укинути незаконити акт о материјалном, односно финансијском пословању, којег је донијело тијело Општине.

X. ЈАВНОСТ РАДА И ИНФОРМИСАЊЕ

Члан 145.

- (1) Рад свих општинских тијела власти и мјесних заједница је јаван.
- (2) Јавност рада обезбјеђује се:
 - a) јавним одржавањем сједница Општинског вијећа и његових радних тијела,
 - b) јавним одржавањем сједница тијела мјесних заједница,
 - c) упознавања јавности о раду путем средстава јавног информисања,
 - d) објављивањем донесених општинских аката у «Народним новинама Општине Гламоч»,
 - e) слободним приступом информацијама у складу посебним законом,
 - f) као и кроз друге облике информисања у складу са законом и овом Статутом.

XI. ДИРЕКТНО УЧЕСТВОВАЊЕ ГРАЂАНА У ОДЛУЧИВАЊУ О ЛОКАЛНОЈ САМОУПРАВИ

Члан 146.

(1) Грађани са подручја Општине могу директно учествовати у одлучивању о питањима из надлежности органа јединице локалне самоуправе.

- (2) Облици директног одлучивања грађана су:
 - a) референдум,
 - b) збор грађана,
 - c) грађанска иницијатива,
 - d) подношење поднесака и притужби,
 - e) други облици директног одлучивања и комуникације грађана у одлучивању и изјашњавању.

a) Референдум

Члан 147.

(1) Грађани Општине референдумом директно одлучују о питањима која су од њихова заједничког интереса.

(2) Референдум се може расписати:

- a) о утврђивању приједлога за промјену или доношење општинског прописа или другог општег акта о питањима из самоуправног дјелокруга Општине,
- b) ради предлагања доношења аката о питањима која су од интереса за живот и рад грађана као што је:
 1. изградња објеката комуналног значења,
 2. уређење простора,
 3. одржавање хигијене и чистоће јавних површина на подручју Општине,
 4. увођење самодоприноса за одређене намјене и
 5. друга питања од заједничког интереса грађана,
- c) када Општинско вијеће затражи претходно изјашњавање грађана о питањима од општег интереса за Општину.

Члан 148.

(1) Референдум се може расписати за цијело подручје Општине или за подручје једне или више мјесних заједница или за једно или више насеља.

(2) Референдум за подручје једне мјесне заједнице или једно или више насеља може се, по правилу, расписати ради увођења локалног самодоприноса за рјешавање одређених животних потреба грађана на том подручју или изјашњавања о издвајању или припајању насеља другом подручју или ради рјешавања других потреба значајних за живот грађана на том подручју у складу са законом и прописима Општине.

Члан 149.

Референдум расписује Општинско вијеће.

Члан 150.

Приједлог за расписивање референдума могу поднијети:

- a) већина вијећника Општинског вијећа
- b) Општински начелник,
- c) једна трећина мјесних заједница на основу одлуке коју доноси збор грађана мјесне заједнице

Члан 151.

(1) Општинско вијеће ће одлучити о приједлогу за расписивање референдума у року од 60 дана од дана његовог пријема.

(2) У одлуци о расписивању референдума утврђује се питање о којем грађани треба да се изјасне на референдуму, одређује се датум одржавања референдума, као и мјеста на којем ће се референдум провести.

(3) Грађани се по питању које је постављено на референдуму изјашњавају са «ЗА» или «ПРОТИВ».

(4) Референдум проводи комисија коју именује Општинско вијеће.

(5) Састав комисије, дјелокруг послова, као и остале одредбе о провођењу поступка референдума утврђује Општинско вијеће одлуком о расписивању референдума у складу са законом.

Члан 152.

(1) Право гласања на референдуму имају грађани који имају пребивалиште на подручју Општине, имају бирачко право и уписани су у попис бирача за подручје гдје је расписан референдум.

(2) На референдуму се одлучује већином гласача који су гласали, уз услов да је референдуму приступила већина од укупног броја гласача подручја за који се референдум проводи.

(3) Одлука донесена на референдуму обавезна је.

Члан 153.

Приједлог који на референдуму није прихваћен, не може се поновно изнијети на референдум прије истека рока од годину дана од дана одржавања референдума.

Члан 154.

Одлука о расписивању референдума објављује се у „Народним новинама Општине Гламоч“.

б) Збор грађана

Члан 155.

Општинско вијеће може тражити мишљење од мјесног збора грађана о приједлогу општинског прописа или другог опћег акта или другог питања из самоуправног дјелокруга општине, односно доношење аката из дјелокруга Општинског вијећа.

ц) Грађанска иницијатива

Члан 156.

(1) Грађани могу Општинском вијећу подносити иницијативе за доношење одређеног акта или рјешавања одређеног питања из самоуправног дјелокруга Општине које је од посебног и непосредног интереса за грађане.

(2) Грађанска иницијатива мора бити аргументовано образложена, а уколико су за реализацију иницијативе потребна средства, мора садржавати приједлог начина њиховог обезбјеђивања.

(3) Општинско вијеће је дужно размотрити грађанску иницијативу коју је својим потписом уз навођење јединственог матичног броја подржало најмање 10% бирача уписаних у централни бирачки списак подружнице и донијети по истој одлуку на првој наредној сједници, а најкасније у року од 60 дана од дана достављања Општинском вијећу.

(4) Општинско вијеће ће одбацити грађанску иницијативу уколико питање о којем је покренута није у дјелокругу Општинског вијећа уз упуту о надлежном органу за њено рјешавање и препоруку надлежном органу да иницијативу узме у разматрање.

(5) Општинско вијеће ће одбацити грађанску иницијативу уколико не испуњава формалне услове из става 2. и 3. овог члана тј. ако се провјером утврди да потписани грађани нису уписани у централни бирачки списак који се води за подручје Општине.

д) Поднесци и притужбе

Члан 157.

(1) Грађани и правна лица појединачно или групно могу подносити поднеске и притужбе Општинском вијећу и Општинском начелнику.

(2) Органи из претходног става дужни су омогућити грађанима и правним лицима подношење поднесака на свој рад те на однос запослених у тим органима када им се обраћају ради остваривања својих права и интереса или извршавања грађанских дужности.

(3) Поднесак и притужбе морају бити потписани и морају садржавати имена и презимена као и адресе грађана који их потписују и њихове јединствене матичне бројеве, односно назив и сједиште правног субјекта.

(4) Органи Општине из става 1. овог члана дужни су у року од 30 дана од дана подношења поднеска или приговора одговорити грађанима односно правним субјектима који су приговор или поднесак поднијели.

(5) Поднеске могу подносити грађани који имају бирачко право и пребивалиште на подручју општине.

(6) Поднесак грађана не обавезује орган којем се подноси.

(7) Органи из става 1. овог члана су дужни у службеним просторијама на видном мјесту обезбједити потребна техничка и друга средства за подношење поднесака те омогућити усмено давање истих.

XII. ДРУГИ ОБЛИЦИ УЧЕСТВОВАЊА ГРАЂАНА У ОДЛУЧИВАЊУ И ИЗЈАШЊАВАЊУ О ПИТАЊИМА ИЗ САМОУПРАВНОГ ДЈЕЛОКРУГА ОПШТИНЕ

1. Јавна расправа

Члан 158.

- (1) Општинско вијеће путем јавне расправе омогућава грађанима и правним лицима да учествују у доношењу прописа из надлежности Општине у складу са законом, Статутом и Пословником Општинског вијећа.
- (2) Пословником Општинског вијећа детаљније ће се регулисати обавезе предлагача и начин вођења јавне расправе.

2. Часови грађана

Члан 159.

- (1) Општински начелник и предсједник Општинског вијећа могу одредити најмање један дан у мјесецу, у којем ће дио радног времена посветити непосредном сусрету и разговору са грађанима.
- (2) Детаљније одредбе о начину и терминима организирања сусрета одређују се посебним актом.

XIII. ЈАВНЕ СЛУЖБЕ

Члан 160.

(1) У оквиру самоуправног дјелокруга Општина може основати јавна предузећа и установе ради обављање дјелатности од јавног друштвеног интереса, а посебно дјелатности: опскрбе питком водом, одводња и пречишћавање отпадних вода, одржавање чистоће, одлагање комуналног отпада, пријевоз путника у јавном саобраћају, одржавање јавних површина, одржавање неразврстаних путева, тржница на мало, одржавање гробала и обављање погребних послова, обављање димњачарских послова, јавна расвјета, одгоја, образовања, науке, културе, информисања, спорта, бриге о дјечи, социјалној скрби и других дјелатности у складу са законом.

(2) Општинско вијеће својом одлуком оснива јавне установе када оцијени да за њихово оснивање постоји јавни интерес и правни основ.

(3) Општинско вијеће може пренијети обавезе оснивача на друго правно и физичко лице посебном одлуком којом се уређује начин заштите права корисника услуга и друга питања од значаја за промјену оснивача.

Члан 161.

Општинско вијеће може право за обављање дјелатности из претходног члана додијелити правној или физичкој особи у складу са законом.

Члан 162.

Општински начелник прати рад, сарађује, даје препоруке у циљу побољшања рада јавних предузећа и установа чији је оснивач Општинско вијеће.

Члан 163.

Јавна предузећа и установе из члана 160. овог Статута дужне су најмање једном годишње поднијети извјештај о свом раду.

XIV. СУДСКА ВЛАСТ

Члан 164.

Судску власт у Општини обављају судови, основани у складу са посебним Законом.

XV. САРАДЊА С ДРУГИМ ОПШТИНАМА, ГРАДОВИМА И УДРУЖИВАЊЕ У ЗАЈЕДНИЦЕ (САВЕЗЕ) ОПШТИНА

Члан 165.

(1) У обављању послова из самоуправног дјелокруга, Општина може сарађивати с другим општинама ради обављања послова од заједничког интереса.

(2) Сарадња из става 1. овог члана планира се и остварује у оним пословима који су од њиховог заједничког интереса, о чему се закључује споразум.

(3) Сарадњу с другим општинама у складу са одредбама става 1. и 2. овог члана, остварује Општинско вијеће односно Општински начелник, сваки о питањима из свог дјелокруга.

Члан 166.

(1) Општина се може удруживати у заједницу општина за одређено подручје у складу са законом.

(2) Одлуку о удруживању Општине у заједницу општина доноси Општинско вијеће самостално или на приједлог Општинскога начелника.

(3) Одлуком о удруживању утврђују се циљеви удруживања, начин остваривања тих циљева у заједници општина и друга питања од значаја за рад у заједници општина.

Члан 167.

Општина може приступити међународним удружењима локалних заједница и сарађивати с одговарајућим локалним јединицама других држава у складу с Уставом и закону, о чему одлучује Општинско вијеће.

Члан 168.

У циљу заштите својих интереса Општина може приступити савезу општина и градова на нивоу БиХ и Федерације, о чему одлучује Општинско вијеће.

XVI. УПРАВНИ НАДЗОР НАД РАДОМ ОПШТИНЕ

Члан 169.

(1) Управни надзор над активностима Општине као јединице локалне самоуправе врше надлежна федерални и кантонални органи у оквиру својих одговарајућих подручја надлежности.

(2) Управни надзор над активностима Општине врши се само у случајевима утврђеним законом.

(3) Управни надзор над активностима Општине као јединица локалне самоуправе не ограничава њезино право да самостално и у складу са законом управља јавним пословима који спадају у дјелокруг њезиних властитих надлежности.

(4) Надзор над вршењем властитих надлежности Општине, ограничава се на надзор над законитошћу предузетих активности.

(5) Надзор у погледу законитости и експедитивности донесених одлука може се вршити у односу на послове чије је обављање повјерено Општини као јединици локалне самоуправе.

Федерални и кантонални органи могу заједнички вршити надзор над експедитивношћу у доношењу одлука.

(6) Интервенција надзорних тијела бит ће сразмјерна важности интереса које штити. Све коначне одлуке које се односе на поништавање или преиначавање опћинских аката, усвојених у оквиру њених властитих надлежности, доноси надлежни суд.

(7) Поступак вршења управног надзора над активностима Општине утврђује се законом.

Члан 170.

Општина је одговорна за хитну и потпуну provedбу привремене мјере и судске одлуке које суд донесе у оквиру своје надлежности у вези с надзором над њезиним радом.

Члан 171.

Општински начелник је обавезан на основу Устава, закона и овог Статута, савјесно и одговорно обнашати повјерену му дужност и лично је одговоран за њезино обнашање, као и за рад служби којима руководи.

XVII. ПОСТУПАК ЗА ДОНОШЕЊЕ И ПРОМЈЕНУ СТАТУТА

Члан 172.

Статут Општине, те измјене и допуне Статута, доноси се двотрећинском већином укупног броја гласова изабраних вијећника.

Члан 173.

(1) Приједлог за покретање поступка за промјену Статута може поднијети 1/3 чланова Општинског вијећа, Општински начелник и Комисија за статутарна питања, Пословник и прописе.

(2) Приједлог из става 1. овог члана мора бити образложен, а подноси се предсједнику Општинског вијећа у писаној форми.

(3) Иницијативу за промјену Статута Општине могу дати грађани на мјесним зборовима грађана путем грађанске иницијативе.

Члан 174.

(1) О приједлогу за промјену Статута Општине расправља се на сједници Општинског вијећа.

(2) Општинско вијеће може расписати референдум за промјену Статута Општине.

(3) Ако се не прихвати приједлог за промјену Статута, исти се приједлог не може поновно ставити на дневни ред Општинског вијећа прије истека шест мјесеци од дана закључивања расправе о приједлогу.

(4) Прихваћени приједлог за промјену Статута доставља се Комисији за статутарна питања, Пословник и прописе који ће израдити нацрт Статута те га упутити на расправу Општинском вијећу.

(5) Послије расправе на Општинском вијећу, усвојени нацрт се упућује свим вијећницима, мјесним заједницама, политичким странкама заступљеним у Општинском вијећу, ради вођења јавне расправе и давања примједби и приједлога.

(6) Након јавне расправе, Комисија за статутарна питања, Пословник и прописе утврђује приједлог Статута и упућује га Општинском вијећу на усвајање.

(7) Промјене Статута Општине врше се одлуком.

Члан 175.

Промјенама Статута Општине не могу се укинути нити умањити ни једно од људских права и слобода утврђених у Уставу Федерације и инструментима предвиђеним у Анексу Устава Федерације.

XVIII. ПРИЈЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 176.

Даном ступања на снагу овог Статута, престаје важити Статут Општине Гламоч број: 01-45/03 од 23.05.2003. године («Народне новине Општине Гламоч», број: 1/03) и Одлука о измјенама и допунама Статута Општине Гламоч број: ОВ-01-02-114/11 од 04.08.2011. године.

Члан 177.

Овај Статут ступа на снагу дан након објаве у «Народним новинама Општине Гламоч».

**БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
ФЕДЕРАЦИЈА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ
КАНТОН 10
ОПШТИНА ГЛАМОЧ
ОПШТИНСКО ВИЈЕЋЕ**

ПРЕДСЈЕДНИК

Број: ОВ-01-01-2- /24
Гламоч, _____, 2024.

Марко Дамјановић

САДРЖАЈ:

- I. ОПШТЕ ОДРЕДБЕ**
- II. СТАТУСНА ОБИЉЕЖЈА ОПШТИНЕ**
- III. ОСТВАРИВАЊЕ И ЗАШТИТА ЉУДСКИХ ПРАВА И ОСНОВНИХ СЛОБОДА И САРАДЊА СА ОМБУДСМАНОМ**
- IV. САМОУПРАВНИ ДЈЕЛОКРУГ ОПШТИНЕ**
- V. ОРГАНИ ВЛАСТИ ОПШТИНЕ**
 - 1. Општинско вијеће
 - 2. Општински начелник
 - 3. Општинске службе за управу
- VI. ПРОПИСИ И ДРУГИ АКТИ ОПШТИНЕ**
 - 1. Акти општинског вијећа
 - 2. Акти Општинскога начелника
- VII. МЕЂУСОБНИ ОДНОСИ ОПШТИНСКОГ ВИЈЕЋА И ОПШТИНСКОГА НАЧЕЛНИКА**
- VIII. МЈЕСНА САМОУПРАВА**
 - 1. Мјесна заједница
 - 2. Органи мјесне заједнице
 - 2.1. Збор грађана
 - 2.2. Вијеће мјесне заједнице
 - 2.3. Предсједник вијећа мјесне заједнице
- IX. ФИНАНСИРАЊЕ И ИМОВИНА ОПШТИНЕ**
 - 1. Финансирање Општине
 - 2. Имовина Општине
- X. ЈАВНОСТ РАДА И ИНФОРМИСАЊЕ**
- XI. ДИРЕКТНО УЧЕСТВОВАЊЕ ГРАЂАНА У ОДЛУЧИВАЊУ О ЛОКАЛНОЈ САМОУПРАВИ**
 - а) Референдум
 - б) Збор грађана
 - ц) Грађанска иницијатива

д) Поднесци и притужбе

XII. ДРУГИ ОБЛИЦИ УЧЕШТВОВАЊА ГРАЂАНА У ОДЛУЧИВАЊУ И ИЗЈАШЊАВАЊУ О ПИТАЊИМА ИЗ САМОУПРАВНОГ ДЈЕЛОКРУГА ОПШТИНЕ

1. Јавна расправа

2. Сати грађана

XIII. ЈАВНЕ СЛУЖБЕ

XIV. СУДСКА ВЛАСТ

XV. САРАДЊА С ДРУГИМ ОПШТИНАМА, ГРАДОВИМА И УДРУЖИВАЊЕ У ЗАЈЕДНИЦЕ (САВЕЗЕ) ОПШТИНА

XVI. УПРАВНИ НАДЗОР НАД РАДОМ ОПШТИНЕ

XVII. ПОСТУПАК ЗА ДОНОШЕЊЕ И ПРОМЈЕНУ СТАТУТА

XVIII. ПРИЈЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ